

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 7905/18

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ג' קרא

המערער: מיכאל מצפון

נגד

המשיבים: 1. אביחיל מושב עובדים של חיילים משוחררים
להתיישבות שיתופית בע"מ
2. הקרן הקיימת לישראל- רשות מקרקעי ישראל

ערעור על החלטתו ועל פסק דינו של בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד מיום 19.8.2018 ומיום 13.09.2018 (בהתאמה)
בת"א 053937-12-17 שניתנו על ידי כבוד השופטת ה' סילש

תאריך הישיבה: ז' בתמוז התש"ף (29.06.2020)

בשם המערער: עו"ד אליעד שרגא, עו"ד שרון דיין
ועו"ד מיכל גוטמן

בשם המשיב 1: עו"ד גלי פלד

פסק-דין

1. הערעור שבפנינו נסב על פסק דינו של בית המשפט קמא, אשר דחה על הסף את תביעת המערער כנגד המשיב מחמת התיישנות.

בערעור נטען, בין היתר, כי מירוץ ההתיישנות החל בתוך תקופת שבע השנים שקדמו להגשת התביעה, ולחלופין, כי מירוץ ההתיישנות "אופס" לאור הודאה בזכות שניתנה במהלך עדותם של שניים מאנשי המושב על פי סעיף 9 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 (להלן: החוק).

2. לאחר שעיינו בחומר הרב שהערימו הצדדים על שולחנו ולאחר ששמענו את טיעוניהם, לא מצאנו להתערב בפסק הדין, ואנו מאמצים אותו על קרבו ועל כרעיו מכוח סמכותנו לפי תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: תקט"ד"א).

3. לצד האמור נוסף ונעיר מספר הערות בקצרה:

א. עובר לדיון הוגשו לנו על ידי המערער שתי בקשות להגשת ראיות נוספות בערעור. ככלל, לא מצאנו שהבקשות עונות לאמות המידה הקבועות בהלכה הפסוקה הנוגעת לתקנה 457 לתקסד"א. מכל מקום, בכל האמור בראיה הנוספת הנוגעת להסכמה בין המערער לבין ה"ה אשכנזי, שבה עיינו בהסכמת הצדדים, הרי שראיה זו נוצרה לאחד מתן פסק הדין. אין בראיה זו כדי לשנות מהמסקנה אליה הגיע בית המשפט לגבי ידיעתו בפועל ובכוח של המערער בשאלות הרלבנטיות שעמדו לדיון (השטח והייעוד), כפי שעולה מהמסמכים הרבים שנזכרו בפסק דינו של בית המשפט קמא.

ב. אין מקום לטרוניתו של המערער על כך שבית המשפט השתמש בכלי של מחיקה או דחייה על הסף. אכן, נדרשת זהירות בדחייה על הסף עקב התיישנות, ועל פי מורכבות הטענות והיקפן ועומק הבירור העובדתי והמשפטי ראוי לעיתים להכריע בסוגיית ההתיישנות יחד עם ההכרעה בתובענה גופה (ראו, לדוגמה, רע"א 7585/12 סמווד קונסטרוקשיון נ' הקסטודיה דה טרה סנטה, פס' 4 (7.4.2013); רע"א 4329/14 עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ נ' ברעד נכסים והשקעות בע"מ (27.1.2015)). יחד עם זאת, מקום בו ההכרעה בטענת הסף של ההתיישנות עשויה להביא לסיום ההתדיינות בתביעה, ובכך לחסוך מהצדדים ומבית המשפט משאבים ניכרים – יש לדון בשאלת ההתיישנות כטענה מקדמית ואף ניתן לקיים "משפט זוטא" קצר כדי ללבן עובדה או מספר עובדות הנדרשות להכרעת סף (ע"א 2919/07 מדינת ישראל - הוועדה לאנרגיה אטומית נ' גיא-ליפל, פ"ד סד (2) 82, 110 (2010); ע"א 7680/13 פרי נ' שירותי בריאות כללית (11.2.2015); ע"א 4683/16 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' עזבון כהן ז"ל, פס' 19 (23.1.2019)). כך עשה בית המשפט קמא במקרה דנן, ואיננו רואים עילה להתערבותנו.

ג. לא מצאנו ממש בטענת המערער לאיפוס מירוץ ההתיישנות מכוח סעיף 9 לחוק. מעבר לכך שטענה זו עומדת בניגוד מוחלט להודאתו-שלו כי אין תחולה לסעיף זה במקרה דנן, הרי שההודאה בזכות צריכה להיות "מפורשת ומלאה" ולא די בכך שהנתבע יודה בקיום העובדות הנדרשות, אלא עליו להודות גם בקיום הזכות של התובע (בג"ץ 8672/17 ד"ר רות לוי נ' הוועדה לענייני פיצויים ותמלוגים מכוח חוק הפטנטים, פס' 33 והאסמכתאות שם (1.12.2019)). עדותם של שני אנשי המושב רחוקה עד מאוד מלהיכנס לגדרה של הודאה ברורה ומפורשת בקיומה של זכות המערער בנוגע לשטח ולייעודו של השטח.

ד. בשולי הדברים נציין, כי לאור ההסכמה הלכאורית שהוצגה בפנינו בין המערער לבין ה"ה אשכנזי, יתכן שהסכסוך הקנייני בא לידי פתרון או יבוא לכדי פתרון, ואין לנו אלא לברך על כך, ורשמנו בפנינו הצהרת ב"כ המושב כי הנושא יובא לדיון בפורומים המתאימים.

מובן כי אין בפסק דיננו זה כדי לסתום את הגולל על נסיונות המערער לפעול
בהמשך לעניין שינוי הייעוד, ואיננו מביעים כל עמדה בנושא.

5. סוף דבר, שהערעור נדחה. המערער ישא בהוצאות המשיב בסך 20,000 ₪.

ניתן היום, ז' בתמוז התש"ף (29.6.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט